Združenie domových samospráv (EIA/SEA)

Od: Združenie domových samospráv (EIA/SEA) <eia@samospravydomov.org>

Odoslané: nedeľa, 3. apríla 2022 9:29
Komu: oszp.zm@minv.sk
Kópia: sekretariat.ivsc.ba@ssc.sk; 'Tomas Sembera'
Predmet: OU-ZM-OSZP-2022/000466-022 (EIA: I/65 - Most nad železnicou pri Zlatých Moravciach, most 65-020)

Odvolanie voči rozhodnutiu Okresného úradu Zlaté Moravce zo zisťovacieho konania č. OU-ZM-OSZP-2022/000466-022

Voči rozhodnutiu Okresného úradu Zlaté Moravce zo zisťovacieho konania č. OU-ZM-OSZP-2022/000466-022 zo dňa 28.03.2022 (https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/-i-65-most-nad-zeleznicou-pri-zlatych-moravciach-most-65-020-**) sa odvolávame, nakoľko sa domnievame o jeho nezákonnosti z nasledovných dôvodov:**

a) Podľa §29 ods.3 zákona EIA (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-29.odsek-3) *„Ak sa rozhoduje o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude posudzovať podľa tohto zákona, primerane sa použijú kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10, pričom príslušný orgán prihliada aj na stanoviská podľa § 23 ods. 4.“*

Napadnuté rozhodnutie neobsahuje identifikáciu ktoré kritériá podľa prílohy č.10 k zákonu EIA (https://shorturl.at/lsABY**) úrad pri rozhodovaní o ďalšom (ne)posudzovaní použil a ako ich vyhodnotil.**

Podľa §12 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-12) *„(1) Prípustnú mieru znečisťovania životného prostredia určujú medzné hodnoty ustanovené osobitnými predpismi; tieto hodnoty sa určia v súlade s dosiahnutým stavom poznania tak, aby sa neohrozovalo zdravie ľudí a aby sa neohrozovali ďalšie živé organizmy a ostatné zložky životného prostredia. (2) Medzné hodnoty sa musia určiť s prihliadnutím na možné kumulatívne pôsobenie alebo spolupôsobenie znečisťujúcich látok a činností.“*

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že aj pri rozhodnutí o ďalšom posudzovaní či neposudzovaní sa musí vychádzať nie z voľného posúdenia zámeru ale s aplikácie konkrétnych kritérií, pričom na ich vyhodnotenie sa použijú hmotno-právne normy osobitných zákonov, ktoré regulujú ten-ktorý vplyvy, či zložku životného prostredia, ktorého sa dané kritérium týka. Podľa čl.2 ods.2 Ústavy SR nesmie byť rozhodnutie úradu svojvoľné ale vždy založené na Ústave a zákonov; týka sa to aj rozhodnutia o ďalšom posudzovaní či neposudzovaní. **V danom prípade neboli nebol výrok rozhodnutia o ďalšom neposudzovaní podporený konkrétnymi osobitnými zákonmi, ktoré by odôvodňovalo takýto výrok a to zo žiadneho hľadiska, ktoré predpokladajú kritériá podľa prílohy č.10 k zákonu EIA a preto nebolo rozhodnuté v zmysle §29 ods.3 zákona EIA – teda na základe primeraného použitia týchto kritérií.**

b) Podľa §3 ods.4 správneho poriadku (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-3.odsek-4) *„Správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správnemu vybaveniu veci. Ak to povaha veci pripúšťa, má sa správny orgán vždy pokúsiť o jej zmierne vybavenie. Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.“*

Podľa §12 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-12) *„(1) Prípustnú mieru znečisťovania životného prostredia určujú medzné hodnoty ustanovené osobitnými predpismi; tieto hodnoty sa určia v súlade s dosiahnutým stavom poznania tak, aby sa neohrozovalo zdravie ľudí a aby sa neohrozovali ďalšie živé organizmy a ostatné zložky životného prostredia. (2) Medzné hodnoty sa musia určiť s prihliadnutím na možné kumulatívne pôsobenie alebo spolupôsobenie znečisťujúcich látok a činností.“*

Podľa §17 zákona o životnom prostredí (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-17) *„(1) Každý je povinný, predovšetkým opatreniami priamo pri zdroji, prechádzať znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia a minimalizovať nepriaznivé dôsledky svojej činnosti na životné prostredie. (2) Každý, kto využíva územia alebo prírodné zdroje, projektuje, vykonáva alebo odstraňuje stavby, je povinný také činnosti vykonávať len po zhodnotení ich vplyvov na životné prostredie a zaťaženie územia, a to v rozsahu ustanovenom týmto zákonom a osobitnými predpismi. (3) Každý, kto hodlá zaviesť do výroby, obehu alebo spotreby technológie, výrobky a látky, alebo kto ich hodlá dovážať, je povinný zabezpečiť, aby spĺňali podmienky ochrany životného prostredia a aby v prípadoch ustanovených týmto zákonom a osobitnými predpismi boli posúdené z hľadiska ich možných vplyvov na životné prostredie.“*

Z uvedeného vyplýva, že transpozícia Smernice o EIA (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aev0032) do Slovenského právneho poriadku bola vykonaná s ohľadom na systematiku práva životného prostredia dlhodobo budovaného a úradmi dlhodobo ignorovaného. Úradníci nepoznajú ani len tento základný zákon, ktorý stanovuje základné zásady a povinnosti pri starostlivosti a tvorbe životného prostredia, čo sa týka aj úradu, voči ktorému smeruje toto odvolanie.

Z citovaných noriem a základných zásad a povinností pri ochrane životného prostredia podľa zákona o životnom prostredí vyplýva, že ani podmienky nesmú byť určené svojvoľne, „od brucha“, ale musia zásadne vychádzať z hmotno-právnych noriem osobitných zákonov, ktoré určujú medzné hodnoty pre ochranu životného prostredia a jeho zložiek a ak takých niet potom iných hmotno-právnych noriem, ktoré regulujú ochranu a tvorbu životného prostredia podľa osobitných zákonov.

Preto aj odôvodnenie akceptovania resp.neakceptovania pripomienok a návrhov ZDS podľa §20a zákona EIA musí obsahovať nie svojvoľnú úvahu, ale úvahu, ktorá **vysvetľuje akceptovanie resp. neakcpetovanie tej-ktorej pripomienky s odkazom a použitím konkrétneho ustanovenia osobitného predpisu regulujúceho ochranu tej-ktorej zložky životného prostredia**; bez tohto odkazu je rozhodnutie svojvoľné a arbitrárne. Podľa čl.2 ods.2 Ústavy SR môžu úrady konať len na základe Ústavy a zákona a spôsobom, ktorý predpokladá zákon; to sa týka aj určenia podmienok rozhodnutia a ich vyhodnotenia. Dokonca by sme mohli povedať, že najmä týchto inštitútov, nakoľko tieto sú zmaterializovaním práva verejnosti na ovplyvnenie výsledku projektu v zmysle čl.6 Aarhuského dohovoru.

Vzhľadom na vyjadrenie ZDS zo dňa 15.03.2022 konzultácia medzi ZDS a navrhovateľom prebehla výmenou písomných informácií, pričom záverom bolo konštatovanie o prijateľnosti projektu a súčasne aj návrh na uvedenie konkrétneho opatrenia vo výroku rozhodnutia; toto vyjadrenie úrad cituje v odôvodnení na str.24 rozhodnutia. **Napadnuté rozhodnutie však neobsahuje takúto podmienku, ako navrhovalo ZDS ani inú jej obdobnú a súčasne z odôvodnenia nie je zrejmé, prečo úrad tento návrh na uvedenie opatrenia do výroku rozhodnutia neakceptoval. To je súčasne aj hlavným materiálnym dôvodom tohto odvolania - povaha veci aj správne vybavenie podľa §3 ods.4 správneho poriadku by bolo uvedenie uvedeného opatrenia do rozhodnutia alebo relevantné vecné vyhodnotenie jeho nevhodnosti.**

c) Zákonom EIA sa do slovenského právneho poriadku transponovala Smernica o EIA (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aev0032). Je povinnosťou členského štátu zabezpečiť taký výklad a uplatňovanie, zákona, ktoré zabezpečí plnenie európskej smernice z hľadiska dosiahnutia cieľov, ktoré na proces EIA kladie. To splnené nebolo, nakoľko úrad neuplatňoval tzv. eurokonformný výklad zákona ale podriadil ho výlučne vnútroštátnemu výkladu, ktorým sa nesledovali ciele určené Smernicou o EIA. Úrad procesne postupoval v rozpore so zásadou subsidiarity používania správneho poriadku, kedy osobitné inštitúty podľa zákona EIA (konzultácia) subsumoval pod všeobecný inštitút ústneho pojednávania; úrad nerešpektoval osobitný právny predpis s prednosťou aplikácie (Aarhuský dohovor a Smernica o EIA) v rozpore s čl.7 ods.2 Ústavy SR, ktoré kladú osobitné požiadavky a nároky na inštitúty, ktoré vyplývajú z Európskej legislatívy.

Vplyvom transpozície Smernice o EIA sa otvára ďalší zásadný problém aplikácie európskeho práva slovenskými štátnymi orgánmi a to je skutočnosť, že v prípadoch, kedy vykonávajú európske právne predpisy nie sú len vnútroštátnymi orgánmi verejnej moci ale sú súčasne aj subsidiárnymi výkonnými orgánmi Európskej únie (niečo na spôsob preneseného výkonu štátnej správy samosprávami; tak štátne orgány

vykonávajú prenesený výkon európskej správy vecí verejných). V takom prípade sa však štátne orgány (akéhokoľvek) členského štátu riadiť nielen vnútroštátnymi právnymi predpismi ale aj právnymi predpismi, ktorými sa spravujú európske orgány a inštitúcie. To zahŕňa predovšetkým Európsky kódex dobrej správnej praxe (https://www.ombudsman.europa.eu/sk/publication/3510) či priame uplatňovanie európskych právnych zásad ako je napr. prednosť ekologických záujmov verejnosti pred hospodárskymi záujmami štátu a ekonomickými záujmami podnikateľov.

Úrad neaplikoval tzv. eurokonformný výklad a uplatňovanie zákona, t.j. nesledoval plnenie účela a cieľov európskych právnych predpisov ale výlučne vnútroštátne hľadiská výkonu verejnej moci.

d) Zákonom EIA sa však do slovenského právneho poriadku transponovali nielen európske právne predpisy ale aj medzinárodná zmluva a to Aarhuský dohovor; preto aplikácia zákona EIA je súčasne otázkou medzinárodného práva verejného a otázkou dodržiavania záväzkov Slovenskej republiky voči medzinárodnému spoločenstvu.

Úrad preto musí zohľadňovať a aplikovať zásady medzinárodného práva verejného, záujmy medzinárodného spoločenstva na úseku životného prostredia, ktorým sa čelí globálnym krízam ako je napr. klimatická kríza, odlesňovanie, strata biodiverzity, starostlivosť o vody.

Uvedené je predmetom aj európskych smerníc (viď predchádzajúci odvolací bod) ale aj predmetom medzinárodných záväzkov. **Plnenie medzinárodných záväzkov bolo rozhodnutím úplne ignorované**.

Predmetom medzinárodného práva verejného je však aj účasť ZDS v konaní; ZDS totiž nie je len nejakým slovenským občianskym združením z Petržalky; **ZDS je ekologickou organizáciou, ktorej medzinárodné spoločenstvo medzinárodnou zmluvou poverilo sledovanie záujmov medzinárodného spoločenstva v oblasti životného prostredia na Slovensku. Konanie nerešpektovalo ani túto stránku veci**.

Podľa §59 ods.1 Správneho poriadku odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni. Vzhľadom na konštatované pochybenia v predmetnom konaní žiadame, aby odvolací orgán napadnuté rozhodnutie zmenil podľa §57 ods.1 Správneho poriadku a doplnil do podmienok rozhodnutia opatrenia v zmysle nášho návrhu zo dňa 15.03.2022. Toto odvolanie má podľa §55 ods.1 Správneho poriadku odkladný účinok.

• Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiadame uviesť v rozhodnutí. • S podkladmi rozhodnutia žiadame byť oboznámení pred samotným vydaním rozhodnutia a následne sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadríme. • Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*; listiny v papierovej forme nezasielať. • Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*.

ZDS je inštitúciou, ktorá zasvätila svoju činnosť dôslednej ochrane životného prostredia a jeho neustáleho zlepšovania. Snaží sa o faktické zlepšovanie životného prostredia komunikáciou a osvetou medzi všetkými, kto do neho zasahuje ale zasadzuje sa aj o právnu ochranu životného prostredia účasťou v povoľovacích konaniach (https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FD287398550734C849BF16BBBA89), kde je neštátnym kontrolórom vecnej a právnej správnosti rozhodnutí úradov t.j. aby úrady rozhodovali tak, že ďalší socio-ekonomický rozvoj je v symbióze s rozvojom a ochranou životného prostredia, čím sa snaží o Zelenú transformáciu Slovenska ako súčasti európskej Zelenej transformácie (https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk).

Zásady Integrity konania ZDS: ZDS primerane aplikuje Odporúčania OECD o verejnej integrite (https://www.oecd.org/gov/ethics/integrity-recommendation-SVK.pdf) do svojej činnosti. **ZDS nekupčí so svojim vplyvom žiadnym spôsobom**. Jednoducho povedané:

a) Ak niekto tvrdí, že Vám vybaví „ústretovosť ZDS“, tak sprosto klame a od takého konania sa rázne dištancujeme.
b) Ak sa niekto nádeja, že akýmikoľvek zmluvnými vzťahmi s tretími stranami získa „ústretovosť ZDS“, tak si robí falošnú nádej; aj od takého konania sa rázne dištancujeme. Nikdy sme na neho nepristúpili a ani nepristúpime.

c) Ak sa niekto nádeja, že politickým krytím ministrov, starostov či iných politikov alebo vplyvných osôb si získa nejakú výhodu, tak takéto dohody odmietame a o to dôraznejšie žiadame nezávislé posudzovanie tak, aby ani verejnosť ani životné prostredie nebolo rukojemníkom takejto politicko-biznisovej korupcie. Aj takéto správanie dôrazne odmietame a svojou činnosťou sa proti nemu staviame.

Environmentálne princípy činnosti ZDS: ZDS je ochotné diskutovať a komunikovať s každým za splnenia štyroch jednoduchých pravidiel:

1) Pristupujeme k sebe partnerským spôsobom, so vzájomným rešpektom a vážime si jeden druhého; sme slušní a spoločensky zodpovední.
2) Rozprávame sa len o životnom prostredí, ako životné prostredie zlepšiť a ako zvýšiť občiansku participáciu.
3) Konáme len na základe práva a zákona (európskeho práva a slovenského práva, ekologické medzinárodné zmluvy), konáme zásadne len zákonným spôsobom a problémy riešime len spôsobmi, ktoré zákony predpokladajú.
4) Všetka činnosť ZDS je činnosťou občianskeho aktivizmu v zmysle Stanov ZDS (https://bit.ly/3sdFgYB). ZDS neobchoduje ani nepodniká a všetko, čo ZDS v rámci svojej činnosti robí je bezodplatné.

Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS **https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in**, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

S pozdravom,

--

Združenie domových samospráv
Marcel Slávik, predseda
sídlo: Rovniankova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava
office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava
+421 907 901 676
www.samospravydomov.org
www.climaterealityproject.com